

17. märts 2026

Euroopa Kohtu suurkoja otsus kohtuasjas C-258/24

Katholische Schwangerschaftsberatung (töötaja töölepingu ülesütlemine seetõttu, et ta astus katoliku kirikust välja)

Euroopa Kohus täpsustas, kuidas tuleb tagada õiglane tasakaal järgmiste huvide vahel: ühelt poolt usutunnistusel põhineva eetosega tööandja huvi, et tema eetost ja õigust autonoomiale ei seataks küsimuse alla, ning teiselt poolt töötajate huvi, et neid usutunnistuse alusel ei diskrimineeritaks. Euroopa Liidu õigus jätab igale liikmesriigile kaalutlusruumi selle tasakaalu tagamisel. Ehkki liikmesriigi kohtud peavad üldjuhul hoiduma asjaomase kiriku või organisatsiooni eetose enda õiguspärasuse hindamisest, on liikmesriigi kohtu, mitte asjaomase kiriku või organisatsiooni ülesanne hinnata, kas kutsenõue on asjaomase tegevuse laadi või konteksti tõttu selle eetose seisukohast oluline, õiguspärane ja põhjendatud.

Euroopa Kohus asus seisukohale, et niisugune katoliiklik ühing, nagu Saksa ühing *Katholische Schwangerschaftsberatung* (rasedusnõustamisega tegelev katoliiklik ühing) ei tohi põhimõtteliselt öelda katoliiklasest töötaja töölepingut üles üksnes põhjusel, et töötaja astus katoliku kirikust välja, sellal kui ühing on muu hulgas võtnud sama tööülesande täitmiseks tööle ka isikuid, kes ei ole katoliiklased. Nimelt ei näi kirikust väljaastumine iseenesest seadvat küsimuse alla ühingu eetost või õigust autonoomiale. Seda peab käesoleval juhtumil viimase astme kohtuna siiski hindama Saksa Liitvabariigi töökohus.

[Pressiteade](#)

[Otsus](#)

19. märts 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-526/24

Brillen Rottler GmbH & Co. KG vs. TC (õiguste kuritarvitamise keeld)

Austria elanik TC registreerus Saksamaal asuva optikaettevõtja, perefirma *Brillen Rottler* uudiskirja tellijaks, sisestades oma isikuandmed selle ettevõtja veebisaidil registreerumismvormi, ja andis nõusoleku nende andmete töötlemiseks. Kolmteist päeva hiljem saatis ta *Brillen Rottler*ile isikuandmete kaitse üldmääruse (GDPR) artikli 15 alusel andmetega tutvumise taotluse. See artikkel sätestab, et andmesubjektil on õigus saada vastutavalt töötlejalt kinnitust selle kohta, kas teda käsitlevaid isikuandmeid töödeldakse, ning sellisel juhul tutvuda isikuandmete ja sellega seotud teabega. *Brillen Rottler* lükkas taotluse tagasi põhjendusel, et see on kuritarvituslik. *Brillen Rottler*i väitel nähtub erinevatest veebis avaldatud teadetest ja advokaatide blogide postitustest, et TC on esitanud süstemaatiliselt andmetega tutvumise taotlusi selleks, et saada hüvitist. TC väitis, et esitatud andmetega tutvumise taotlus on õiguspärane ja palus, et tema kasuks mõistetakse *Brillen Rottler*ilt välja hüvitist vähemalt 1000 eurot mittevaralise kahju eest, mis tekkis seetõttu, et äriühing keeldus võimaldamast tal tutvuda tema isikuandmetega. *Arnsbergi* kohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.

Euroopa Kohus leidis, et teatud olukordades saab esimest isikuandmetega tutvumise taotlust pidada „ülemääraseks“ GDPR tähenduses ja seega õigust kuritarvitavaks. Nii on see juhul, kui vastutav töötleja

¹ Lühüülevaates kajastatud lahendite kokkuvõtted põhinevad Euroopa Kohtu kodulehel avaldatud pressiteadetel. Vt ka https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/et/

tõendab, et hoolimata üldmääruses sätestatud juurdepääsutaotluse esitamise tingimuste formaalsest järgimisest, ei esitatud seda taotlust mitte selleks, et olla teadlik andmete töötlemisest ja kontrollida selle õiguspärasust, vaid kavatsusega, mida võib iseloomustada kui „kuritarvitavat“, selleks, et luua kunstlikult üldmääruses sätestatud hüvitise saamise tingimused. Sellise kuritarvitusliku kavatsuse tuvastamisel võib arvesse võtta asjaolu, et avaliku teabe kohaselt on see andmesubjekt esitanud mitu taotlust oma isikuandmetega tutvumiseks, millele järgnesid kahju hüvitamise nõuded erinevatele vastutavatele töötlejatele.

Lisaks märkis kohus, et isikuandmetega tutvumise õiguse rikkumisest tekkinud kahju hüvitise saamiseks peab andmesubjekt muu hulgas tõendama, et ta on tegelikult sellist kahju kandnud ja et tema käitumine ei olnud selle kahju tekkimise määrav põhjus.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

19. märts 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-371/24

HW vs. Ministère public (biomeetriliste andmete kogumisele allumisest keeldumine)

HW peeti Pariisis kinni ette teatamata meeleavalduse korraldamise ja allumatuse eest. Vahi all olles keeldus ta andmast nõusolekut isikut tuvastavate andmete kogumiseks. Pariisi kriminaalkohus mõistis HW õigeks tegudes, mille eest ta kinni peeti, aga tunnistas ta süüdi isikut tuvastavate andmete kogumisest keeldumises. HW esitas otsuse peale apellatsioonikaebuse, väites, et Prantsuse õigusaktid ei ole kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, mis puudutab isikuandmete kaitset kriminaalasjades. Pariisi apellatsioonikohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et biomeetrilised andmed on Euroopa Liidu õiguse tähenduses tundlikud isikuandmed, mis nõuavad tugevdatud kaitset: nende töötlemine on lubatud ainult juhul, kui see on rangelt vajalik ja kui on olemas asjakohased kaitsemeetmed andmesubjekti õiguste ja vabaduste kaitseks. Seda, et isiku puhul on üks või mitu usutavat alust eeldada, et ta on toime pannud kuriteo või üritanud kuritegu toime panna, ei saa pidada iseenesest asjaoluks, mis võimaldab eeldada, et tema biomeetriliste ja geneetiliste andmete kogumine on rangelt vajalik. Iga otsus isikuandmete kogumise kohta peab sisaldama selget põhjendust, mis võimaldab andmesubjektil mõista meetme põhjuseid ja teostada oma kaebeõigust.

Siseriiklikud õigusaktid, mis muudavad sellise andmete kogumise süstemaatiliseks, ilma et pädev asutus saaks igal konkreetsel juhul hinnata, kas selline kogumine on vajalik, on vastuolus Euroopa Liidu õigusega, kuna see toob kaasa biomeetriliste andmete valimatu ja üldistatud kogumise. Seega peab siseriiklik õigus täpsustama kogumise konkreetseid eesmärke.

Biomeetriliste andmete kogumisele nõusoleku andmisest keeldumise karistamine on seaduslik siis, kui kogumine vastab „rangelt vajaliku“ tingimusele ja on kooskõlas põhiõiguste hartas sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

19. märts 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-679/24

HL vs. UniCredit Bank Zrt., Momentum Credit Zrt. (välisvaluutas nomineeritud tarbijakrediidileping)

HL sõlmis 2008. aastal UniCredit Bankiga Šveitsi frankides (CHF) nomineeritud hüpoteekkrediidilepingu, mis tuli tagasi maksta 360 kuu (30 aasta) jooksul Ungari forintides (HUF). Leping sisaldas tingimust, mille kohaselt lasub välisvaluuta Ungari forint suhtes kallinemise risk täielikult tarbijal. UniCredit Bank ütles 2012. aastal krediidilepingu üles, põhjendades seda tasumisele kuuluvate igakuiste maksete tasumise viivitusega ja algatas HL-i vastu täitemenetlust. HL esitas esimese astme kohtule hagi tarbijakrediidilepingu tühisuse tuvastamiseks, kuna pank ei olnud täitnud oma teavitamiskohustust. Selle asjaolu tuvastamisest tulenevalt taotles HL õiguslikke tagajärgede kohaldamist, mis kaasnevad vastava lepinguga, välja arvatud vahetuskursi riski tingimus, mida käsitletakse nii, et see ei ole lepingus sisaldunud. Esimese astme kohus jättis hagi aegumise tõttu läbi vaatamata. HL esitas esimese astme kohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, leides, et nõue ei olnud aegunud, sest ebaõiglase tingimuse alusel alusetult makstud summade tagastamisel ei saa tugineda ühelegi aegumistähtajale tarbija vastu, kes ei tea, et selline krediidilepingu tingimus on ebaõiglane.

Euroopa Kohus leidis, et Euroopa Liidu õigusega on vastuolus siseriikliku õiguse tõlgendus, mille kohaselt tarbija saab kohtus krediidilepingu kehtetuks tunnistamise õiguslikele tagajärgedele tugineda ainult viieaastase aegumistähtaja jooksul alates lepingu sõlmimise kuupäevast, kui tarbija ei olnud teadlik või ei saanud olla teadlik lepingutingimuse ebaõiglusest. Võttes muu hulgas arvesse tarbija nõrgemat läbirääkimispositsiooni ja teadmiste taset müüja või teenuste osutajaga võrreldes ning hüpoteeklaenude pikka kestust, võib sellise aegumistähtaja kohaldamine muuta tarbija õiguste teostamise ülemäära raskeks ja seega olla vastuolus tõhususe põhimõttega.

Euroopa Liidu õigus välistab ka selle, et aegumistähtaja alguse määramiseks kasutatakse kuupäeva, mil riigisisene kõrgeim kohus tegi otsuse tarbijatega sõlmitud lepingutingimuste ebaõigluse kohta, või kuupäeva, mil Euroopa Kohus tegi otsuse direktiivi tõlgendamise kohta. Keskmiselt tarbijalt, kes on mõistlikult tähelepanelik ja arukas, ei saa nõuda, et ta hoiaks end regulaarselt kursis viimase astme siseriikliku kohtu otsustega ega et ta otsustaks selle kohtu otsuse põhjal, kas konkreetsetes lepingus sisalduvad tingimused on ebaõiglased. Samad kaalutlused kehtivad ka Euroopa Kohtu otsuste kohta, mis ei otsusta, kas konkreetsetes tingimused on ebaõiglased, ja jätab nende tingimuste konkreetse hindamise siseriikliku kohtu otsustada.

Euroopa Kohus märkis, et aegumistähtaja kulgemise jätkamine pärast peatamise perioodi peab olema allutatud samadele tagatistele, mis on ette nähtud nimetatud aegumistähtaja kindlaksmääramiseks. Seega on Euroopa Liidu õigusega ka vastuolus see, et riigisisese kõrgeima kohtu või Euroopa Kohtu otsuse kuupäeva kasutatakse aegumistähtaja kulgemise jätkamiseks pärast selle peatamist.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

19. märts 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjades C-171/24 P kuni C-177/24 P ja C-178/24 P kuni 179/24 P

EVH jt vs. Euroopa Komisjon; Mainova jt vs. Euroopa Komisjon (koondumistehingud)

2018. aasta märtsis teatasid Saksamaa energiaettevõtted RWE ja E.ON, mis tegutsevad mitmes Euroopa riigis, et nad soovivad teha keeruka varade vahetuse kolme koondumistehingu kaudu.

Esimese tehingu käigus soovis RWE omandada ainukontrolli või ühiskontrolli teatud E.ON-i tootmisvarade üle. Teine koondumistehing seisnes selles, et E.ON omandab ainukontrolli Innogy (RWE tütarettevõtte) jaotus- ja jaemüügitegevuse ning teatud tootmisvarade üle. Kolmanda tehingu raames omandab RWE 16,67% E.ON-i aktsiatest.

Esimene ja teine koondumistehing vaadati läbi ja kiideti heaks Euroopa Komisjoni poolt, samas kui kolmanda tehingu kiitis heaks Saksamaa föderaalne konkurentsiamet. 11 Saksamaa omavalitsust vaidlustasid Euroopa Komisjoni kaks heakskiiduotsust Euroopa Liidu Üldkohtus.

17. mai 2023 otsustega jättis Üldkohus rahuldamata kaebused, mis puudutasid esimese tehingu (RWE E.ON-i tootmisvarade ost) heakskiitu – osa sisulistel põhjustel ja osa vastuvõetamatus tõttu. Üldkohus märkis, et sõltumatute ettevõtjate vaheline varade vahetus ei kujuta endast „ühete koondumist“. Samuti leidis Üldkohus, et Euroopa Komisjon ei teinud ilmseid vigu hinnates selle tehingu vastavust Euroopa Liidu konkurentsioigusele.

20. detsembri 2023 otsustega jättis Üldkohus rahuldamata ka kaebused, mis puudutasid teise tehingu (E.ON-i poolt Innogy jaotus- ja jaemüügitegevuse ning teatud tootmisvarade omandamine) heakskiitu. Ka siin kinnitas kohus, et tegemist ei ole ühe koondumisega ning Euroopa Komisjon ei eksinud oma hinnangus Euroopa Liidu konkurentsioiguse seisukohalt.

Üheksa neist üheteistkümnest omavalitsusest esitasid apellatsioonkaebused Euroopa Kohtule Üldkohtu 17. mai ja 20. detsembri 2023 otsuste peale. 226. juuni 2025 otsustega kinnitas Euroopa Kohus lõplikult, nagu ka Üldkohus, Euroopa Komisjoni otsuse esimese tehingu heakskiitmise kohta.

19. märtsi 2026 otsustega jättis Euroopa Kohus rahuldamata ka apellatsioonid, mis puudutasid teise tehingu heakskiitu, ning kinnitas samuti selle heakskiidu. Eelkõige rõhutas Euroopa Kohus, et kolm tehingut tervikuna ei kujuta endast „ühete koondumist“, kuna need ei ole omavahel seotud vahetehingud, mille eesmärk oleks anda kontroll ühe või mitme ettevõtja üle samale ettevõtjale või ettevõtjatele.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#) C-171/24 P kuni C-176/24 P (prantsuse keeles)

[Otsus](#) C-178/24 P kuni C-179/24 P (prantsuse keeles)